

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	15

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	14

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4

KISALTMALAR

EKAP : Elektronik Kamu Alımları Platformu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
2. Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki Ortaklık Payının Mali Tablolarda Eksik Yer Alması

B. Diğer Bulgular

1. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Yozgat Bozok Üniversitesi, 2006 yılında 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Yozgat Bozok Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 14 fakülte, 4 yüksekokul, 2 enstitü, 8 meslek yüksekokulu ve 18 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	89	27	116
Doçent	131	44	175
Doktor öğretim üyesi	268	105	373
Öğretim görevlisi	264	78	342
Araştırma görevlisi	184	106	290
Toplam	936	360	1.296

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	226	241	467
Sağlık	357	287	644
Avukatlık	2	1	3
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	64	51	115
Yardımcı	34	54	88
Sözleşmeli	93	47	140
İşçi	446	7	453
Toplam	1.222	688	1.910

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 3.206’dır. Ayrıca Üniversitede 9 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Yozgat Bozok Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	775.742.707,00	772.541.163,20	99,59
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	103.412.906,00	103.158.507,13	99,75
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	100.450.992,00	95.416.216,55	94,99
Cari Transferler	26.680.040,00	26.013.449,27	97,50
Sermaye Giderleri	120.955.000,00	92.686.919,01	76,63
Sermaye Transferleri	810.000,00	810.000,00	100
Toplam	1.128.051.645,00	1.090.626.255,16	96,68

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 775.524.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 352.527.645,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.128.051.645,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %96,68'i olan 1.090.626.255,16 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla personel giderlerinde 775.742.707,00 TL ödeneğin 772.541.163,20 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 103.412.906,00 TL ödeneğin 103.158.507,13 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 100.450.992,00 TL ödeneğin 95.416.216,55 TL'si, cari transferlerde 26.680.040,00 TL ödeneğin 26.013.449,27 TL'si, sermaye giderlerinde 120.955.000,00 TL ödeneğin 92.686.919,01 TL'si, sermaye transferlerinde 810.000,00 TL ödeneğin tamamı harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile Konya Ovası Projesi desteklerinden toplam 3.028.781,55 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.992.000,00	23.969.205,65	266,56
Alınan Bağış ve Yardımlar	684.015.000,00	1.064.384.930,00	140,96
Sermaye Gelirleri	11.487.000,00	-	-
Diğer Gelirler	71.030.000,00	21.130.351,27	183,95
Toplam	775.524.000,00	1.109.484.486,92	143,06
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	460.811,47	-
Net Toplam	775.524.000,00	1.109.023.675,45	143,00

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 775.524.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 1.109.023.675,45 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.127.517.417,68 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 460.811,47 TL ve faaliyet gideri 1.125.652.349,44 TL olan Üniversite, 2023 yılını 1.404.256,77 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 214.253.849,51 TL, gider toplamı 203.927.039,52 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem, 10.326.809,99 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 26.07.2013 tarih ve 28719 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2013/4920 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Bozok Teknopark AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 1.250.000,00 TL olup Üniversitenin %75,1 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından

belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge

ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler henüz belirlenmemiş ve prosedürlere ilişkin çalışmalar yapılmamış olup, bu yönleriyle eksiktir, kurum personeline duyurulmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış olup risklerin etki olasılık değerlendirmesinin

tüm birimler için tam olarak raporlanamaması nedeniyle bunlar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol Sistemi İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 adet iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 3 adedi doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yozgat Bozok Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 sıra No.lu Genel Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği, beşinci fıkrasında ise; bu limitin gerektiğinde Bakanlıkça güncellenerek yılı Kasım ayı sonuna kadar duyurulacağı düzenlenmiştir.

Taşınmazların her biri için öngörülen limit, Bakanlıkça 7 Kasım 2023 tarihinde 114.000,00 TL olarak belirlendiğinden 2023 yılında 114.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabında gider kaydı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran bazı bakım ve onarım harcamalarının varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirildiği görülmüştür.

Söz konusu tespit; kurum tarafından muhtelif muhasebe işlem fişleriyle 2024 yılında

düzeltilmiştir.

BULGU 2: Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki Ortaklık Payının Mali Tablolarda Eksik Yer Alması

Üniversitenin, Döner Sermaye İşletmesindeki ortaklık payının Üniversite mali tablolarında eksik yer aldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 162'nci maddesinde; söz konusu hesabın kamu idarelerinin bütçelerine konulan ödeneklere dayanarak, döner sermayeli kuruluşlara verdikleri aynı ve nakdi sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı düzenleme altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 163'üncü maddesinde; döner sermayeli kuruluşlara gerek nakdi gerekse aynı sermaye şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği ve sermaye katılımı tutarlarının döner sermayeli kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 164'üncü maddesinde ise; döner sermayeli kuruluşlara taahhüt edilen sermaye tutarlarının 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiş, yerine getirilen sermaye taahhüt tutarlarının bir taraftan 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Üniversitenin, Döner Sermaye İşletmesinde toplam 116.066,00 TL tutarında sermayesinin bulunduğu ancak söz konusu tutarın 1.700,00 TL'sinin Üniversite kayıtlarında yer aldığı ve 114.366,00 TL eksik kaldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 25.04.2024 tarih ve 2024/3263 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Üniversite bünyesinde istihdam edilen işçilerin yıllık izinlerinin düzenli olarak kullandırılmadığı görülmüştür.

Anayasanın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde yıllık iznin işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde ise iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde; işverenlerin 15'inci maddede belirtilen izin kurulu veya 18'inci maddeye dayanılarak kurul yerine geçenlere danışmak suretiyle yürütülen işlerin niteliğine göre ücretli izinlerin her yılın belli bir döneminde veya dönemlerinde verileceğini tayin edebileceği belirtilmiştir. Bahsedilen Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde, işverenin nisan ayı ile ekim ayı sonu arasındaki süre içinde işçilerin tümüne veya bir kısmına toplu izin uygulayabileceği ile ilgili düzenleme yer almaktadır.

Ayrıca 2021/14 sayılı tasarruf tedbirlerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde, 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin, ilgili yıl içerisinde kullandırılacağı, ayrıca, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin, yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde dinlenmenin bir anayasal hak olduğu, bu haktan vazgeçilemeyeceği, işveren tarafından sürekli yıllık iznin verilmesi gerektiği, iş sözleşmesinin

herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçilerin hak kazanıp da kullanmadığı izinlerinin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden yıllık izin ücreti olarak kendisine veya hak sahiplerine ödenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla yıllık izinlerin yıllar itibariyle kullanılmayarak biriktirilmesi yıllık iznin amacına aykırılık teşkil etmektedir. Ayrıca yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği hükmü yıllık izin sürelerinin kullanılmayarak biriktirilmesine yönelik bir esneklik olarak görülemez. Bu hükmün amacı, izin kullanılmadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçilerin mağduriyetinin önlenmesidir.

Üniversitede yapılan denetimde, toplam 446 işçiden 401'inin 1-49 gün ve 45'inin 50-99 gün kullanılmayan izinlerinin olduğu görülmüştür. Üniversite bünyesinde çalışan işçilerin izinlerinin yukarıdaki hükümlere istinaden belli bir dönem belirlenerek kullanılmaması, izinlerin birikmesine yol açmaktadır. Biriken bu izinler gelecekte işçilerin emekli olması veya iş sözleşmesinin son bulması durumunda işçilerin son ücreti esas alınarak hesaplanacak toplu izin ücreti ödemelerine dönüşeceğinden Üniversitenin bir mali yük ile karşı karşıya kalması riskini doğuracaktır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla işçilerin yıllık izinlerinin hak kazandıkları yıl içinde kullanılması esas olup, geçmiş yıllara ait izinlerinin ise birikmeye yol açmayacak şekilde, hizmet gereklerine göre planlanıp en kısa sürede kullanılarak bitirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı raporunda bulgu olarak yer almıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	15
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	17
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	18
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	18
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	18
6. DENETİM BULGULARI.....	19

KISALTMALAR

- EKAP** : Elektronik Kamu Alımları Platformu
HBYS : Hastane Bilgi Yönetim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Canlı Demirbaşların, Demirbaşlar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi
2. Satılmak Üzere Üretimi Yapılan Mamullerin, Stok Kayıtlarına Alınmadan Satışının Yapılması
3. Üretimi Yapılan Kenevirin ve Kenevirden Elde Edilen Ürünlerin Muhasebeleştirilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Biyokimya Laboratuvarı Kit Karşılığı Kan Gazı Cihaz Kullanım İhalesinde Aşırı Düşük Teklif Sorgulamasının Yapılmaması
2. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
3. Pazarlık Usulü ile Yapılan Hastane Bilgi Yönetim Sistemi Hizmet Alımı İşine Yeterlilik Şartlarını Taşımayan Kişilerin Davet Edilmesi
4. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortalarının Yaptırılmaması
5. Yevmiye İşlemlerinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Yozgat Bozok Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 07 Ağustos 2007 tarih ve 26606 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bozok Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 5'inci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yükseköğretim Kurumları dışındaki kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek, bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, seminer, konferans sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit cihaz, makine, alet-edevat, tesisat ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak,

c) Birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak,

ç) Sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların her türlü standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak,

d) Klinik, poliklinik ve laboratuvarda yapılacak muayene, tetkik, tahlil, tedavi, üretim ve bakımla ilgili faaliyetlerde bulunmak,

e) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak,

f) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz ve ölçümler yapmak,

g) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek,

ğ) Her türlü yayın ve basım işlerini yapmak

olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 işletme müdürü, 2 idari memur ve 1 sürekli işçi hizmet vermektedir. 2 idari memur ve 1 sürekli işçinin kadroları, özel bütçede, diğerlerinin ise İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü ve 3 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Yozgat Bozok Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2023 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 209.830.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

İşletme, 2023 yılında 201.921.184,00 TL bütçe giderine karşılık 213.006.086,40 TL bütçe geliri elde etmiştir.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 214.253.849,51 TL gelir elde edilmiş, 203.927.039,52 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 10.326.809,99 TL kar ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Yozgat Bozok Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama

işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yozgat Bozok Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen

hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Canlı Demirbaşların, Demirbaşlar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

Tarımsal Uygulama ve Araştırma Döner Sermaye İşletmesinde bulunan demirbaş niteliğindeki canlı hayvanların, canlı demirbaşlar hesabında takip edilmediği tespit edilmiştir.

29.09.2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Döner Sermayeli İşletmeler Genel Tebliği (Döner Sermayeli İşletmeler Detaylı Hesap Planı) uyarınca, işletmelerin faaliyetlerinin yürütülmesinde belli bir süreye tabi olmaksızın uzun süre kullanılabilen ve kullanılmakla yok olmayan canlı hayvanların 255.05 Canlı Demirbaşlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Ancak Tarımsal Uygulama ve Araştırma Döner Sermaye İşletmesinde bulunan canlı hayvanların 255.05 Canlı Demirbaşlar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; işletmelerin faaliyetlerinin yürütülmesinde belli bir süreye tabi olmaksızın uzun süre kullanılabilen ve kullanılmakla yok olmayan canlı hayvanların 255.05 Canlı Demirbaşlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Satılmak Üzere Üretimi Yapılan Mamullerin, Stok Kayıtlarına Alınmadan Satışının Yapılması

Farklı birimlerce satılmak üzere üretimi yapılan buğday, arpa, tritikale, yumurta, pasta gibi mamul ürünlerin stok kayıtlarına alınmadan satışının yapıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 152 Mamuller

Hesabına ilişkin düzenlemeler içeren “Hesabın niteliği” başlıklı 131’inci maddesinde, bu hesabın üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hâle gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

“Hesabın işleyişi” başlıklı 132’nci maddesinde ise üretimi tamamlanan yarı mamullerin maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 151 Yarı Mamuller Üretim Hesabına alacak kaydedileceği; maliyet dönemi sonlarında yarı mamul hesabına alınmadan doğrudan mamule dönüştürülen giderlerin bu hesaba borç, 711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma, 721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma, 731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesaplarının mamulün üretimiyle ilgili olanlarına alacak kaydedileceği; satılan mamullerin bir taraftan maliyet bedelleri ile 152 No.lu hesaba alacak, 620 Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç; diğer taraftan yapılan tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç, satış bedelinin 60 Brüt Satışlar grubunun ilgili hesabına, satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisinin de 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler dikkate alındığında satılmak üzere üretimi yapılan mamullerin, maliyet hesapları dâhil ilgili hesaplarda kayıt altına alınması, izlenmesi ve mali tablolara eksiksiz ve doğru yansımalarının sağlanması gerekmektedir.

Ancak; yapılan denetimlerde, satılmak üzere üretimi yapılan buğday, arpa, mısır, süt, peynir, pasta gibi mamul ürünlerin muhasebe kayıtlarına alınmadan doğrudan satışının yapıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu mamullerin üretim sürecinde 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı ve 152 Mamuller Hesabı kullanılmadığı için bu hesaplar Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı Bilançosuna tam ve doğru olarak yansımamıştır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; satılmak üzere üretimi yapılan mamullerin, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, maliyet hesapları dâhil ilgili hesaplarda kayıt altına alınması, izlenmesi ve mali tablolara eksiksiz ve doğru yansımalarının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Üretimi Yapılan Kenevirin ve Kenevirden Elde Edilen Ürünlerin Muhasebeleştirilmemesi

Kenevir Araştırmaları Enstitüsünde üretimi yapılan kenevir ve kenevirden elde edilen

ürünlerin muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Kayıt zamanı, gelir ve giderlerin yılı” başlıklı 38’inci maddesinde; bir ekonomik değerin yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan düzenleme uyarınca ilgili döner sermaye işletme biriminde üretimi yapılan ve yine ilgili birimce yayımlanan satış listesinde yer alan kenevirden elde edilen ürünlerin (kenevir tohumu, kenevir ham lifi, kenevir kıtığı, kenevir sapı, kenevir kökü, kannabinoid, kenevir-ekstraktı, kenevir tohum yağı, kenevir küspesi, herba kenevir vb.) muhasebe kayıtlarında yer alması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede; ilgili döner sermaye işletme biriminde üretimi yapılan kenevirlerin ve üretimi yapılan kenevirden elde edilen ürünlerin muhasebeleştirme işleminin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; Kenevir Araştırmaları Enstitüsü Döner Sermaye İşletme Biriminde üretimi yapılan kenevirin ve de üretilen kenevirden elde edilen ürünlerin (kenevir tohumu, kenevir ham lifi, kenevir kıtığı, kenevir sapı, kenevir kökü, kannabinoid, kenevir-ekstraktı, kenevir tohum yağı, kenevir küspesi, herba kenevir vb.) muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Biyokimya Laboratuvarı Kit Karşılığı Kan Gazı Cihaz Kullanım İhalesinde Aşırı Düşük Teklif Sorgulamasının Yapılmaması

İsteklinin, “Biyokimya Laboratuvarı Kit Karşılığı Kan Gazı Cihaz Kullanım İhalesi” işinde yaklaşık maliyete göre aşırı düşük olan teklifine ilişkin, aşırı düşük teklif değerlendirmesi yapılmadan sözleşme imzalandığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 38’inci maddesinde; İhale komisyonunun, verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin

tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit edeceği ve bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak isteyeceği düzenlenmiştir.

Biyokimya Laboratuvarı Kit Karşılığı Kan Gazı Cihaz Kullanım ihalesinin İdari Şartnamesinin “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 33’üncü maddesinde de yukarıda yer verilen düzenlemeyle aynı mahiyette ifadelere yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemeler ve işin idari şartnamesi birlikte değerlendirildiğinde teklif fiyatının yaklaşık maliyete göre aşırı düşük olması halinde; teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili ayrıntıların yazılı olarak istenmesi gerektiği açıktır.

Ancak yapılan incelemede; yaklaşık maliyeti 7.250.000,00 TL olarak tespit edilen 09.08.2023 ihale tarihli ve 2023/613555 ihale kayıt numaralı “Biyokimya Laboratuvarı Kit Karşılığı Kan Gazı Cihaz Kullanım İhalesi” işine ilişkin olarak isteklice verilen 1.821.500,00 TL tutarındaki teklifle ilgili ihale komisyonunca aşırı düşük teklif değerlendirilmesi yapılmadığı ve ilgili teklif sahibi ile sözleşme imzalandığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; söz konusu iş için en avantajlı teklif sunan firmanın teklif etmiş olduğu ürünün uzman üyeler tarafından daha önce kullanılmış olması, teklif edilen ürünün kalite ve kullanımı hakkında deneyim sahibi olunması nedeni ile aşırı düşük sorgulamasının yapılmadığı ifade edilmiştir.

Ancak; İdarenin öne sürdüğü gerekçelerin aşırı düşük sorgulamasının yapılmamasını gerektirecek durumlar olmadığı açıktır.

Sonuç olarak; isteklice verilen teklifin, yaklaşık maliyetin dörtte birine denk gelmesine rağmen ihale komisyonunca aşırı düşük teklif değerlendirilmesi yapılmadan ilgili ile sözleşme imzalanmasının yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine ve işin idari şartnamesine açıkça aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin mevzuatta öngörülen şekilde kullandırılmadığı tespit edilmiştir.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; "Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, "Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti" başlıklı 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "İzinlere ilişkin düzenlemeler" başlıklı 60'ıncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanun'a uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57'nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59'uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için kanunda belirtilen tutarda idari para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, işçilerin yıllık ücretli izin hakkından feragat edemeyeceği ve iş akdinin sona ermesi durumunda kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödeneceği ifade edildiğinden bu durum işverenler açısından da ciddi gider artışlarına sebep olmaktadır. Dolayısıyla işçi ve işverenin korunması amacıyla Anayasal bir hak olan yıllık ücretli iznin mevzuata uygun olarak süresinde kullandırılması gerekmektedir.

Ancak yapılan denetimde; Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılan 141 adet işçiden, 138 işçinin 1-49 gün ve 3 işçinin 50-99 gün kullanılmayan izinlerinin olduğu görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, uzun yıllar kullanılmaması sebebiyle iş akdinin sona erdiği tarihte ekonomik bir hakka dönüşmesine sebep olunmadan mevzuatta belirtildiği şekilde kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Pazarlık Usulü ile Yapılan Hastane Bilgi Yönetim Sistemi Hizmet Alımı İşine Yeterlilik Şartlarını Taşımayan Kişilerin Davet Edilmesi

Pazarlık usulü ile gerçekleştirilen “Hastane Bilgi Yönetim Sistemi(HBYS) Hizmet Alımı” ihalesinde yeterlilik kriterini sağlayan bir istekli ile yeterlilik kriterini sağlamayan iki isteklinin davet edildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun pazarlık usulünü düzenleyen 21'inci maddesi uyarınca; aynı maddenin (b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu olmayıp; ilan yapılmayan hallerde ihaleye en az üç istekli davet edilmesi gerekmektedir.

25.08.2022 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Sağlık Bilgi Yönetim Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in “Genel kurallar” başlıklı 5'inci maddesinin (b) bendinde sağlık bilgi yönetim sistemleri hizmeti sağlayıcılarının, sağlık hizmeti sunucularında faaliyet gösterebilmeleri için Sağlık Bakanlığınca yayınlanan Kayıt Tescil Sistemi'nde kayıtlı olması gerektiği düzenlenmiştir.

Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi kapsamında pazarlık usulü ile gerçekleştirilen “Hastane Bilgi Yönetim Sistemi Hizmet Alımı” ihalesine ait İdari Şartnamenin 7.5.4. maddesinde de yukarıda yer verilen Yönetmelik hükmüne paralel olarak; isteklinin Sağlık Bakanlığı Kayıt ve Tescil Sistemi Aktif HBYS listesinde olduğunu belgelendirmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Ancak; yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi uyarınca ihaleye davet edilen 3 firmadan yalnızca bir tanesinin hastane bilgi yönetim sistemi hizmeti vermeye yetkili olduğu; davet edilen diğer iki firmanın hastane bilgi yönetim sistemi hizmeti vermeye yetkili olmaması nedeni ile 4734 sayılı Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi uyarınca üç

istekli davet edilmesi koşulunun yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, ve söz konusu hususa ilişkin bundan sonra dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi kapsamında pazarlık usulü ile gerçekleştirilen "Hastane Bilgi Yönetim Sistemi Hizmet Alımı" ihalesine söz konusu hizmeti vermeye yetkili olanları gösteren Kayıt Tescil Sistemi'nde yer alan yalnızca bir firmanın davet edilmesi nedeni ile 4734 sayılı Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi uyarınca en az üç istekli davet edilmesi koşulunun yerine getirilmediği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortalarının Yaptırılmaması

Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden bir kısmının ilgili mali sorumluluk sigortasını yaptırmadığı görülmüştür.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesinde; kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorunda olduğu, bu sigorta priminin yarısının kendileri tarafından, diğer yarısının döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödeneceği, aynı maddenin son fıkrasında zorunlu sigortaları yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beş bin Türk Lirası idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

Denetimlerde, Üniversitenin Tıp Fakültesinde 2023 yılı sonu itibarıyla zorunlu mesleki sigortayı yaptırmakla yükümlü bulunanlardan 45'inin tıbbi kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortasını yaptırmadığı yahut kurumuna bildirmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversitenin anılan birimlerinde görev yapan söz konusu personelin tıbbi kötü uygulama nedeniyle neden olacakları zararlardan, gerek zarar gören kişilerin gerek kurumlarının ve rücu edilmesi halinde kendilerinin zararlarının en aza indirilmesi için Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının yaptırılması gerekmektedir.

BULGU 5: Yevmiye İşlemlerinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması

İşletmenin muhasebe işlemlerinde geriye dönük kayıtların yapıldığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 57'nci maddesine göre; muhasebe işlemleri, yevmiye tarihi ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır. Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında "1" den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir.

Aynı Yönetmelik'in 58'inci maddesinde yevmiye defteri; kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarihi ve müteselsil numara sırasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı defterdir.

Anılan mevzuat hükümlerine göre, idare tarafından günlük olarak gerçekleştirilen işlemlerin kayda geçirildiği tarih ile hesap dönemi başından yevmiye numaralarının "1" den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıralı ve birbirini takip eder şekilde geriye dönük herhangi bir kayıt yapılmadan muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, bazı kayıtlarda yevmiye numaraları ile yevmiye tarihlerinin uyumlu olmadığı, geriye dönük kayıtların yapıldığı tespit edilmiştir. Yevmiye numarasına göre küçükten büyüğe sıralı olan bir yevmiye defterinde her bir yevmiye kaydına ait tarih değerinin, kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ilişkin tarih değerlerinden büyük veya ona eşit olması beklenmektedir. Bu şartı sağlamayan yani kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ait tarih değerlerinden küçük olan 75 adet yevmiye kaydı bulunmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İşletme muhasebe kayıtlarının Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ve geriye dönük olmaksızın sıralı ve birbirini takip eder şekilde yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>